

การศึกษาวิจัยชุมชน โครงการเพื่อพัฒนาและแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคมในกรุงเทพมหานคร
ชุมชนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี

พ.ศ. 2554

คณะผู้วิจัย

รศ.ดร.ธนวดี	บุญลือ
ดร.จิตตินันท์	อรรถชยาณกุล
อ.นารี	รมย์นุกูล
อ.ประพันธ์	จันทร์เสมา
นางสาวดนุชา	ศิริวิเศษ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน อาทิ แผนพัฒนาชุมชน ลักษณะทั่วไปด้านการศึกษา สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ บทบาทของหน่วยงานรัฐในชุมชน การใช้และเข้าถึงสื่อและการแสดงความคิดเห็น
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนตามกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคม 6 ประเด็น
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน เกี่ยวกับการแก้ไขความเหลื่อมล้ำทางสังคม

วิธีการศึกษา

เป็นงานวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ระหว่างแกนนำประชาชน กับนักวิจัย นักวิชาการ และผู้ประสานงานในพื้นที่ มีลักษณะเนื้อหาเป็นการวิจัยและพัฒนา

ผลการวิจัย

ปัญหาของชุมชน

1. ด้านสังคม ได้แก่ ยาเสพติด ลักเล็กขโมยน้อย
2. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ต่ำ ค่าครองชีพสูง ขาดความมั่นคงในงานอาชีพ การว่างงาน หนี้สิน เงินกู้ยืมออก ระบบ
3. ด้านการเมือง ไม่มีปัญหา แม้จะมีความเห็นแตกต่างกัน แต่การแสดงความคิดเห็นเป็นไปอย่างเสรี ไม่มีการใช้อิทธิพล
4. ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ น้ำในคลองบางไส้ไก่เน่าเหม็น มอเตอร์ไซค์รับจ้างวิ่งในที่ที่ไม่ควรวิ่ง และเสียงดัง การจัดการสัตว์เลื้อยมีปัญหามีการปล่อยสุนัขออกมารวมและถ่ายนอกบ้าน ไม่มีสถานที่ออกกำลังกาย ยังไม่มีการดำเนินการในการจัดพื้นที่ส่วนรวม คนในชุมชนส่วนใหญ่เช่าที่ปลูกบ้าน ยังไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ถนนทางเดินในชุมชนชำรุดทรุดโทรม ไฟส่องสว่างไม่เพียงพอ

ความต้องการของชุมชน

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและตัวแทนในชุมชน สรุปความต้องการของชุมชนเรียงตาม 6 ประเด็น ดังนี้

1. การเข้าถึงระบบการศึกษาและการพัฒนาเยาวชน

- ทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนให้เด็กได้เรียนสูงขึ้นมีงานประจำทำ
- การฝึกอบรมอาชีพที่บ้านแก่นักเรียน โดยผู้มีความรู้ในชุมชน

2. การพัฒนาด้านกายภาพ

- ต้องการเชื่อมถนนน้ำริมคลองบางหลวง คลองบางกอกใหญ่ ถนนน้ำซัดจากเรือหางยาววิ่ง
- พื้นที่ทางลาดสำหรับผู้พิการ
- การซ่อมแซมไฟส่องสว่าง
- สถานที่ออกกำลังกาย

3. การแก้ไขปัญหาความยากจนและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

- การส่งเสริมอาชีพที่บ้านในชุมชน
- การรวมกลุ่มทำอาชีพเสริม
- การจัดอบรมอาชีพแบบง่ายๆ

4. การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยอำนาจรัฐ

- ไม่มีปัญหาด้านนี้

5. การเข้าถึงทรัพยากรของรัฐ

- ต้องการให้รัฐช่วยเหลือเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดิน

6. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตอบสนองของภาครัฐต่อความคิดเห็นของชุมชน

- อยากให้ชุมชนร่วมกันดูแลการจัดการเงินกองทุนชุมชนด้วยตนเอง

แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

- ปัญหาหลักของชุมชน เช่น ปัญหายาเสพติด การลักเล็กขโมยน้อยจากผู้ติดยาเสพติดในชุมชน การขาดความมั่นคงในงาน การว่างงาน รายได้ต่ำ หนี้สิน เงินกู้ยืมอกระบบ ล้วนแล้วแต่เชื่อมโยงกันและมีสาเหตุมาจากการที่คนในชุมชนมีการศึกษาไม่สูงนักทำให้มีผลต่อการประกอบอาชีพ จึงควรส่งเสริมการเข้าถึงระบบการศึกษาและพัฒนาเยาวชนเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมเศรษฐกิจเหล่านี้ในระยะยาว ส่วนในระยะสั้นอาจจัดให้มีการอบรม ส่งเสริมอาชีพที่บ้านในชุมชน การรวมกลุ่มอาชีพเสริม การจัดอบรมอาชีพง่ายๆเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

- ปัญหาหมอกภาวะในชุมชน อันเกิดมาจากน้ำเสียส่งกลิ่นเหม็น มอเตอร์ไซค์รับจ้างวิ่งในที่ที่ไม่ควรวิ่ง และมูลสุนัขเคลื่อนทางสัญจร มีสาเหตุมาจากการที่คนในชุมชนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนก่อนประโยชน์ส่วนรวม จึงควรรณรงค์ให้คนในชุมชนตระหนักถึงประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น นอกจากนี้ยังอาจใช้มาตรการการจำกัดเก็บค่าธรรมเนียมมลพิษ หรือการให้เงินอุดหนุนการบำบัดมลพิษ แทนการแก้ปัญหที่ปลายเหตุด้วยการติดตั้งประตูคอกขยะคลองบางไผ่ไก่อ กั้นไม่หมอนทางสัญจร และล้างทำความสะอาดมูลสุนัข